

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2025)0152

Euroopan unionin solidaarisuusrahaston varojen käyttöönotto: tuen antaminen Itävallalle, Puolalle, Tšekille, Slovakialle ja Moldovalle syyskuussa 2024 esiintyneiden tulvien johdosta ja Bosnia ja Hertsegovinalle lokakuussa 2024 esiintyneiden tulvien johdosta

Euroopan parlamentin päätöslauselma 9. heinäkuuta 2025 ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Euroopan unionin solidaarisuusrahaston varojen käyttöönotosta tuen antamiseksi Itävallalle, Puolalle, Tšekille, Slovakialle ja Moldovalle syyskuussa 2024 esiintyneiden tulvien johdosta ja Bosnia ja Hertsegovinalle lokakuussa 2024 esiintyneiden tulvien johdosta (COM(2025)0250 - C10-0102/2025 - 2025/0138(BUD))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle (COM(2025)0250 - C10-0102/2025),
- ottaa huomioon Euroopan unionin solidaarisuusrahaston perustamisesta 11. marraskuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2012/2002¹,
- ottaa huomioon vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehiksen vahvistamisesta 17. joulukuuta 2020 annetun neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2093² ja erityisesti sen 9 artiklan,
- ottaa huomioon talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta sekä uusista omista varoista, mukaan lukien etenemissuunnitelma uusien omien varojen käyttöönottamiseksi, 16. joulukuuta 2020 tehdyn

¹ EYVL L 311, 14.11.2002, s. 3, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj>.

² EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 11, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj>.

Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission välisen toimielinten sopimuksen³ ja erityisesti sen 10 kohdan,

- ottaa huomioon Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta 24. kesäkuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1058⁴,
- ottaa huomioon Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) perustamisesta 24. kesäkuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1057⁵,
- ottaa huomioon jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maaloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta 2. joulukuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2115⁶,
- ottaa huomioon 27. helmikuuta 2024 antamansa päätöslauselman esityksestä neuvoston asetukseksi vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehityksen vahvistamisesta annetun asetuksen (EU, Euratom) 2020/2093 muuttamisesta⁷,
- ottaa huomioon työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan ja aluekehitysvaliokunnan mietinnön (A10-0031/2024) lainsäädäntömenettelyn yhteydessä asetusten (EU) 2021/1057 ja (EU) 2021/1058 muuttamisesta jälleenrakennukseen myönnettävän alueellisen hätätilanteen tuen (RESTORE)⁸ osalta 19. joulukuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/3236 hyväksymiseksi ja erityisesti siihen liitetyn budjettivaliokunnan talousarvioarvion,
- ottaa huomioon Euroopan ympäristökeskuksen eurooppalaisen ilmatoriskiraportin nro 1/2024 - European Climate Risk Assessment (EUCRA)⁹,

³ EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 28, ELI:
http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2020/1222/oj.

⁴ EUVL L 231, 30.6.2021, s. 60, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj>.

⁵ EUVL L 231, 30.6.2021, s. 21, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj>.

⁶ EUVL L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>.

⁷ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2024)0082.

⁸ EUVL L, 2024/3236, 23.12.2024, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3236/oj>.

⁹ <https://www.eea.europa.eu/publications/european-climate-risk-assessment>

- ottaa huomioon budjettivaliokunnan mietinnön (A10-0114/2025),
- A. ottaa huomioon, että Itävallassa esiintyi syyskuussa 2024 poikkeuksellisen rankkoja sateita, jotka aiheuttivat vakavia tulvia ja joista Itävallan viranomaisten arvion mukaan aiheutui yhteensä 1 711,6 miljoonan euron välittömät vahingot;
- B. ottaa huomioon, että Lounais-Puolaan syyskuussa 2024 iskeneet rankkasateet johtivat useiden jokien tulvimiseen, mistä aiheutui Puolan viranomaisten arvion mukaan yhteensä 3,04 miljardin euron välittömät vahingot;
- C. ottaa huomioon, että koko Tšekin aluetta koettelivat syyskuussa 2024 erittäin voimakkaat tuulet ja rankkasateet, joiden seurauksena syntyneet tulvat aiheuttivat Tšekin viranomaisten arvion mukaan 2,82 miljardin euron välittömät vahingot;
- D. ottaa huomioon, että Slovakiassa, erityisesti Bratislavassa ja lähialueilla, 15. syyskuuta 2024 alkaneiden merkittävien tulvien seurauksena Tonava- ja Morava-joen vedenkorkeus nousi huomattavasti, mistä Slovakian viranomaisten arvion mukaan aiheutui yhteensä 84,3 miljoonan euron välittömät vahingot;
- E. ottaa huomioon, että rankkasateet ja niistä seuranneet tulvat koettelivat useita Moldovan alueita syyskuussa 2024, mistä Moldovan viranomaisten arvion mukaan aiheutui yhteensä 7,8 miljoonan euron välittömät vahingot;
- F. ottaa huomioon, että Bosnia ja Hertsegovinaa koetelleet rankkasateet aiheuttivat lokakuussa 2024 katastrofaalisia äkkitulvia, maanvyörymiä ja tulvimista useissa osissa maata, mikä johti viranomaisten arvion mukaan yhteensä 841,85 miljoonan euron välittömiin vahinkoihin;
- G. ottaa huomioon, että edellä mainitut vakavien luonnonkatastrofien aiheuttamat tapahtumat johtuvat maailmanlaajuisesta ilmastonmuutoksesta; ottaa huomioon, että raportissa Euroopan ilmaston tilasta vuodelta 2024 vahvistetaan, että vuosi 2024 oli kaikkien aikojen lämpimin vuosi Euroopassa ja että 30 prosentissa maanosan jokiverkostosta ylitettiin ”korkea” tulvakynnys ja 12 prosentissa ylitettiin ”vakava” tulvakynnys, ja lopputuloksena ovat olleet laajimmat tulvat vuoden 2013 jälkeen;
- 1. ilmaisee syvän myötätuntonsa kaikkia uhreja ja heidän perheitään sekä kaikkia Itävallan, Puolan, Tšekin, Slovakian, Moldovan ja Bosnia ja Hertsegovinan tuhoisista tulvista kärsineitä ihmisiä kohtaan samoin kuin avustustoimiin osallistuneita kansallisia, alueellisia ja paikallisia viranomaisia kohtaan;

2. pitää päätöstä myönteisenä konkreettisenä ja näkyvänä osoituksena unionin solidaarisuudesta katastrofeista kärsineillä alueilla asuvia kansalaisiaan kohtaan, myös kumppanimaiden kansalaisia kohtaan;
3. muistuttaa, että on tärkeää tiedottaa suurelle yleisölle Euroopan unionin solidaarisuusrahaston (EUSR) tuomista konkreettisista hyödyistä, jotta voidaan myös edelleen lisätä kansalaisten tietoisuutta unionin välineistä ja ohjelmista jäsenvaltioissa ja maissa, jotka osallistuvat liittymisneuvotteluihin unionin kanssa;
4. korostaa, että vakavat, tuhoisat ja tappavat luonnonkatastrofit yleistyvät Euroopassa, ja kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota panostamaan ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen tähtääviin toimenpiteisiin, jotta voidaan välttyä ihmishenkien menetyksiltä ja taloudellisilta tappioilta; korostaa, että vuonna 2024 myrskyt ja tulvat vaikuttivat arviolta 413 000 ihmiseen ja aiheuttivat vähintään 335 ihmishengen menetyksen ja että myrskyistä ja tulvista eri puolilla Eurooppaa vuoden aikana aiheutuneiden vahinkojen arvioidaan maksaneen vähintään 18 miljardia euroa¹⁰; katsoo, että EUSR:n tai vastaavan rahaston määrärahoja olisi lisättävä merkittävästi ja tämä olisi otettava huomioon komission tulevassa ehdotuksessa uudesta monivuotisesta rahoituskehyksestä ja ehdotusta seuraavissa toimielinten välisissä neuvotteluissa ja että EUSR:stä tai vastaavasta rahastosta on annettava kansalaisille tällaisten katastrofien mittaluokkaa vastaavaa apua; toteaa, että EUSR:n määrärahojen merkittävä lisääminen antaisi jäsenvaltioille mahdollisuuden reagoida katastrofeihin tehokkaammin ja nopeammin, mikä poistaisi tarpeen turvautua muihin välineisiin, erityisesti koheesiovaroihin, joita ei ole ensisijaisesti tarkoitettu katastrofiavun antamiseen; kehottaa komissiota myös tutkimaan kaikkia mahdollisia keinoja nopeuttaa EUSR:n varojen käyttöönottoa erityisesti nykyisiä sääntöjä muuttamalla ja myöntämään korkeampia ennakkomaksuja ehdokasmaille;
5. kehottaa komissiota kehittämään erityisiä kriisinhallintavälineitä vuoden 2027 jälkeistä aikaa varten ja toteaa, että luonnonkatastrofien, terveysuhkien, geopolittisen epävakauden ja talouden häiriöiden yleistymisen ja vakavuus edellyttävät joustavampia ja räätälöidympiä rahoitusmekanismeja unionin tasolla; korostaa tarvetta tehostaa koordinointia kansallisten pelastuspalvelujärjestelmien ja varhaisvaroitusmekanismien kanssa, jotta varmistetaan yhdenmetympi ja datavetoisempi unionin laajuinen katastrofiapu; korostaa, että on tärkeää antaa kohdennettua tukea rajat ylittävälle ja alueelliselle yhteistyölle varautumis-, hillitsemis- ja elpymistoimissa erityisesti haavoittuvilla tai suuren riskin alueilla;

¹⁰ Copernicuksen ilmastonmuutosta koskevat palvelut (C3S) ja Maailman ilmatieteen järjestö (WMO), 2025: European State of the Climate 2024, climate.copernicus.eu/ESOTC/2024, doi.org/10.24381/14j9-s541.

6. korostaa, että EUSR:n avulla voidaan ainoastaan hoitaa seurauksia ja että unionin olisi myös edelleen toteutettava toimia ilmastomuutokseen sopeutumisen ja sen hillitsemisen hyväksi tukemalla eurooppalaisia ja kansallisia politiikkatoimia luonnonkatastrofien ehkäisemiseksi; korostaa, että Euroopan ympäristökeskuksen eurooppalaisessa ilmastoriskiraportissa nro 1/2024 (European Climate Risk Assessment) varoitettiin, että unioni ei ole valmistautunut ilmastomuutoksen vaikutuksiin, vaikka maapallon lämpötilan nousu saataisiin pidettyä Pariisin sopimuksessa määritellyssä 1,5 celsiusasteessa, ja korostaa, että on toteutettava toimia, jotta tunnistetut ilmastoriskit eivät saavuta kriittistä tasoa; palauttaa mieliin, että tarvitaan tehokkaita synergioita unionin muiden politiikkatoimien ja ohjelmien kanssa, ja korostaa, että jäsenvaltioiden olisi hyödynnettävä parhaalla mahdollisella tavalla erityisesti Euroopan aluekehitysrahaston, Euroopan sosiaalirahasto plussan ja maaseudun kehittämisohjelmien rahoitusmahdollisuuksia; kehottaa komissiota arvioimaan asian kiireellisyys huomioon ottaen jäsenvaltioilta mahdollisesti tulevia perusteltuja pyyntöjä, jotka koskevat varojen uudelleenkohdentamista luonnonkatastrofiapuun kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/241¹¹ vahvistettujen sääntöjen mukaisesti; korostaa, että tarvitaan myös ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä, jotta voidaan sekä lieventää tulevia vahinkoja että estää riskiolosuhteiden paheneminen katastrofien, kuten tulvien, maastopalojen, maanvyörymien tai järvien ja jokien kuivumisen, seurauksena; korostaa, että kaiken EUSR:stä rahoitettavan jälleenrakentamisen on oltava ilmastomuutoksen kestävä; korostaa eri ohjelmien välisen riittävän joustovaran merkitystä; painottaa, että EUSR:stä myönnettävä tuki ei saisi vähentää jäsenvaltioiden muista unionin politiikoista tai ohjelmista saamaa unionin rahoitusta; palauttaa mieliin, että jäsenvaltiot voivat myöntää valtiontukea sovellettavien unionin sääntöjen mukaisesti erityisesti maatalousyrityksille, joille on aiheutunut vahinkoa luonnonkatastrofien vuoksi;
7. muistuttaa, että Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2024/3242 käyttöön otetuilla erityistoimenpiteillä RESTORE-välineestä ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto)¹² erityistoimenpiteistä annetaan lisäapua

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetetus (EU) 2021/241, annettu 12. helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetetus (EU) 2024/3242, annettu 19 päivänä joulukuuta 2024, asetuksen (EU) 2020/2220 muuttamisesta Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston erityistoimenpiteiden osalta lisäavun antamiseksi luonnonkatastrofeista kärsiville jäsenvaltioille (EUVL L, 2024/3242, 23.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3242/oj>).

luonnonkatastrofeista kärsiville jäsenvaltioille lisäämällä varojen käyttöön liittyvää joustovaraa; korostaa, että jäsenvaltioiden olisi hyödynnettävä näitä uusia mahdollisuuksia; korostaa myös, että RESTORE tarjosi joillekin jäsenvaltioille vain vähän joustovaraa, koska nykyisen monivuotisen rahoituskehityksen täytäntöönpano on edennyt hyvin pitkälle;

8. muistuttaa, että vahingot on tärkeää arvioida ripeästi ja perusteellisesti ja siten, että otetaan asianmukaisesti huomioon taloudelliset seuraukset, ja kehottaa lisäämään operatiivisia toimia ennakkomaksujen maksamiseen keskimäärin kuluvan ajan lyhentämiseksi, jotta voidaan tarjota oikea-aikaista apua luonnonkatastrofeista ja äärimmäisistä sääoloista kärsiville alueille, samalla, kun varmistetaan EU:n talousarvion suojaaminen; korostaa, että jäsenvaltioiden olisi katastrofiapu- ja elpymistoimien yhteydessä asetettava asianmukaisesti etusijalle katastrofista kärsineen väestön tarpeet, kiinnittäen erityistä huomiota haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin;
9. korostaa, että EUSR:stä on välittömästi myönnettävä kiireellistä taloudellista tukea, jotta voidaan varmistaa, että se saadaan asianomaisille alueille oikea-aikaisesti;
10. hyväksyy tämän päätöslauselman liitteenä olevan päätöksen;
11. kehottaa puhemiestä allekirjoittamaan päätöksen neuvoston puheenjohtajan kanssa ja huolehtimaan sen julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*;
12. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman liitteineen neuvostolle ja komissiolle.

LIITE

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS

**Euroopan unionin solidaarisuusrahaston varojen käyttöönotosta
tuen antamiseksi Itävallalle, Puolalle, Tšekille, Slovakialle ja
Moldovalle syyskuussa 2024 esiintyneiden tulvien johdosta ja
Bosnia ja Hertsegovinalle lokakuussa 2024 esiintyneiden tulvien
johdosta**

*(Tätä liitettä ei esitetä tässä, koska se vastaa lopullista säädöstä, päätöstä
(EU) 2025/1525.)*